

UITGEH~~D

DE PORTIER

1. Koesterde u, vooreer de bediening tot portier kwam, al ambities in die richting?

Volstrekt niet. Ik vond mezelf te ongedurig voor die job. Zegt Benedictus niet dat er liefst een bezadigd monnik aan de poort zit, iemand die niet voortdurend over en weer rent? Waarmee zou ik me daar in godsnaam onledig houden, aan de poort, dacht ik wel eens toen ik mijn oude collega in dat enge kamertje boek na boek zag verslinden. Geleerde boeken waren niet aan mij besteed. De demon van de lusteloosheid zou dus een weerloze prooi aan mij hebben.

Maar wat wist ik eigenlijk van de taak van de portier? Dat hij altijd vriendelijk moet zijn, ook als hij goed weet dat hij weer eens door een bedelaar wordt bedot? Dat hij de telefoon moet opnemen en vervolgens niet vergeten naar de naam van de man of de vrouw aan de lijn te vragen – want je mag het je medebroeder, die je zult doorverbinden, niet aandoen ook bedot te worden? Dat hij vooral niet moet denken het visitekaartje van de abdij te zijn?

2. Wat is het belangrijkste dat u van uw voorganger geleerd hebt?

Dat de portier wel degelijk het visitekaartje is. Maar dan een leeg. De bezoeker vult er *zijn* naam op in. Soms met veel poeha. Vaak ook met de schuchterheid van iemand die vreest zijn hele binnenste prijs te geven zodra hij een woord zegt. Als die bezoeker dan het visitekaartje wil teruggeven – hij heeft er tenslotte iets aan toegevoegd – dan moet de portier hem duidelijk maken dat hij het mag bijhouden. Daarvoor dient het visitekaartje van de portier toch!

Kloosterlingen bekijken de wereld door de bril van hun ambt of functie. Dat zorgt voor diepzinnige – soms ook grappige – antwoorden op eenvoudige vragen. In *Uitgehoord* bericht een anonieme auteur over de mooiste denkbare reacties, nadat hij zijn licht opstak bij ambtgenoten in abdijen en priorijen.

Het duurde lang voor ik die les van mijn voorganger begreep. Maar onderhand ben ik wel zover, denk ik. Het komt eropaan de bezoeker het gevoel te geven dat je als monnik niet anders – en al zeker niet beter – bent dan hij of zij. En dat de gast dus zichzelf mag zijn, zolang het bezoek in de abdij duurt.

3. Bent u dan toch van uw werk gaan houden?

Jazeker. Er is aan de poort nog wat anders te doen dan boeken lezen als er geen telefoontjes binnenkomen of bezoekers aankloppen. Als portier zit je aan de zijlijn van je gemeenschap en toch in het centrum ervan. Klinkt dat abstract? Ik maak het duidelijk met een voorbeeldje.

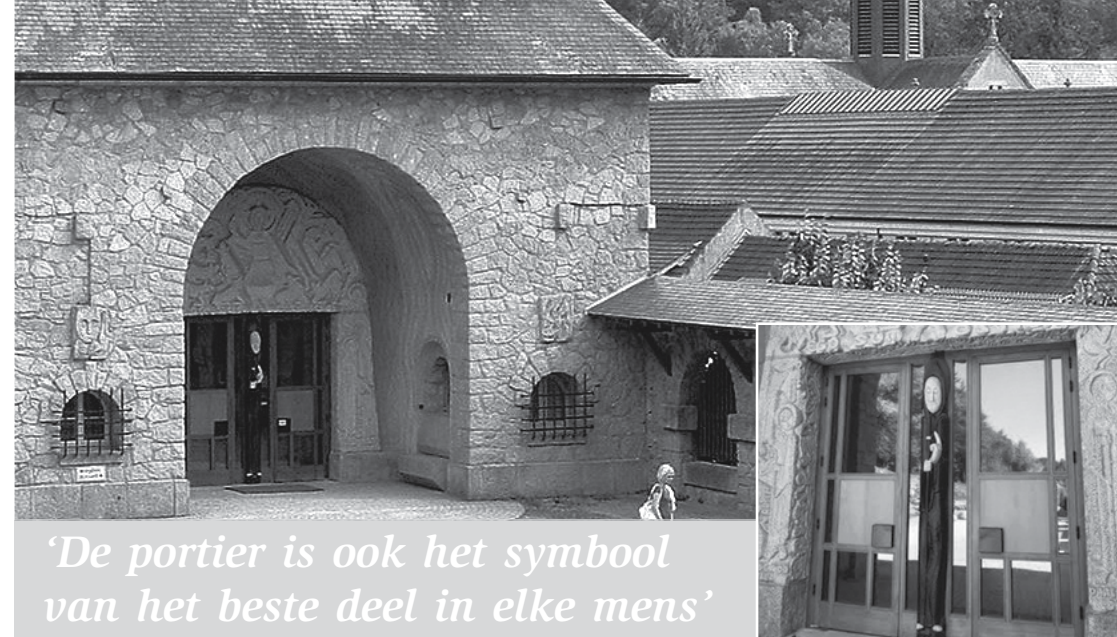
Toen Neil Armstrong zijn eerste sprongen maakte op de maan, kon ik dit in het holst van de nacht bekijken op de tv die in het gastenhuis gemonteerd was ter gelegenheid van een pauskroning. Op dat eigenste moment waren mijn medebroeders net aan het nachtofficie begonnen in de kerk. Ik slaagde erin een kattebelletje via een laatkomer tot in het koorgestoelte te smokkelen. Daarop stond dat een astronaut bezig was met een kleine stap die een reuzensprong zou heten in de geschiedenis van de mensheid, en dat dit te zien was op tv. De abt las het briefje in de stilte tussen twee psalmen. En toen moet hij het officie onderbroken hebben voor een mededeling. Want het volgende ogenblik zaten vijf, zes medebroeders samen met mij in het gastenhuis naar die historische uitzending te kijken. Zo zie je maar: een bedenkelijk privilege van de portier kan ertoe bijdragen dat de rest van de communiteit tot het besef komt dat de lof Gods kosmische dimensies heeft. En dat een mens al eens mag stilstaan bij die verruiming. Moet ik nog vertellen dat ik fier was vanuit de marge een punt te kunnen scoren? Je zou voor minder van je werk gaan houden.

4. Er zijn toch ook vervelende aspecten aan uw werk?

Waarom ik me soms erger: de toon waarmee iemand verraadt dat hij niet kan verdragen dat je meer kunt betekenen dan een conciërge van een flatgebouw of een telefonist van een groot bedrijf. “Geef me eens de econoom”, hoor je al vlug als je een verzoek durft af te wimpelen. Niemand die eraan denkt dat die portier wel eens toevallig de econoom zelf kan zijn. Of de gastenpater die goed weet dat de periode waarvoor zijn correspondent wil boeken, al lang volzet is. Maar ja, misschien zijn we wel zelf schuldig aan dit misverstand. Ieder die aan de poort zit – tegenwoordig wordt de taak van de portier bij beurtrol verdeelt – neemt de telefoon op met het gezegde: “Met broeder portier! Waarmee kan ik u van dienst zijn?”

5. Is er een rolmodel waaraan u zich graag spiegelt?

De middeleeuwse torenwachter. Of de matroos in het kraaiennest. Het schijnt dat die hun job alleen maar met liefde konden vervullen als ze niet voortdurend voor calamiteiten beducht waren. De torenwachter hoeft niet altijd een oprukkend leger te vrezen, hij kijkt ook gespannen uit naar de bode die goed nieuws komt melden. Zo speurt ook de matroos de einder af in de hoop nu eindelijk eens dat

Ingang van het gastenhuis van de abdij van La-Pierre-qui-Vire (F).

ongerepte eiland aan de einder te zien verschijnen. Zeerovers doen hem alleen bibberen als hij ze werkelijk ziet. Voor de portier is het hoopvolle perspectief Christus die hij verwelkomt in een onbekende. De rest zijn hersenspinsels.

6. Is dat ook een kentrek van het contemplatieve leven?

Dat is het inderdaad! Contemplatie leeft van het diepe besef dat de hemel elk moment binnen het zichtveld kan komen. Maar ook van de ontzuivering. Het vuur van de loutering is immers altijd even dichtbij. Ja, een contemplatief zal doorgaans ook zeer gevat reageren als er kapers op de kust verschijnen. Omdat hij zich niet verliest in de *visio beata*, maar aandachtig blijft.

7. Stel dat u de volgende abt wordt van deze abdij...

Dan zou ik dus mezelf opvolgen! O, had ik nog niet gezegd dat ik sinds vorige verkiezing de abt ben? Tja, ik weet het: de portier heeft het gemakkelijk om spelletjes te spelen en de echte rollen te verdoezelen. Hij is tenslotte maar het symbool van het beste deel in elke monnik: de poortwachter, de adventsmens. En dat staat los van het ambt of de functie in het klooster.

Reacties op de inhoud van deze rubriek zijn welkom op redactie@dekovol.org.

In het maartnummer van *De Kovel* wordt de **econoom** of **cellarius** uitgehoord. De anonieme schrijver van **Uitgehoord** legt tot eind januari zijn oor te luisteren bij hen die het beheer van het kloostergoed zeer ter harte gaat. Wie meent hem de naakte waarheid over die functie te kunnen onthullen, is van harte uitgenodigd om dit aan bovenstaand e-mailadres te bezorgen.